

EMBARGO tot vrijdag 5 november 2021, 17.00 uur

Onderwerp Stand van zaken *Toekomst met Perspectief*: naar een volgende stap

Steller D.E. van Duin

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 51 67 Bijlage(n) -

Ons kenmerk 536968-2021

Datum 3-11-2021 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Nadat in november 2019 het nieuwe armoedebeleid *Toekomst met Perspectief* (hierna: *TmP*) door uw raad was vastgesteld, is in januari 2020 de implementatiefase ingegaan. *TmP* is een ontwikkelplan, waarbij we lerend tot de beste werkwijzen gaan komen. Het ontwikkelplan *TmP* biedt daarmee ruimte om nieuwe uitvoeringsstrategieën te ontwikkelen en te innoveren. Het biedt inwoners en vooral gezinnen met kinderen op basis van meer vertrouwen, maatwerk en eigen regie de kans uit een armoedesituatie te komen.

TmP is een ontwikkelplan, waarbij we lerend tot de beste werkwijzen gaan komen. Een ontwikkelplan biedt daarmee ruimte om nieuwe uitvoeringsstrategieën te ontwikkelen, te innoveren en op basis van meer vertrouwen, maatwerk en eigen regie inwoners, en vooral gezinnen met kinderen, de kans te geven uit armoede te komen. Deze ambitie wordt verwoord in het coalitieakkoord ‘Gezond, Groen en Gelukkige Groningen – 2019-2022’.

Ondanks de coronacrisis en de daarmee samenhangende beperkingen is er binnen de zes perspectieflijnen vooruitgang geboekt. Hierover hebben we u begin dit jaar geïnformeerd in de brief [Inzet armoedemiddelen 2021](#), waarin we met name perspectieflijn 2, ‘wat werkt echt bij armoedebestrijding?’, nader hebben uitgewerkt. Vanwege corona hebben we deze perspectieflijn in de afgelopen periode enigermate anders uitgevoerd dan aanvankelijk was gepland; er is vanwege de nuttige ondersteuning aan kinderen in armoede

toch meer op verlichting van armoede ingezet dan aanvankelijk ingecalculleerd was. Hierin is uw raad in de uitvoering nadrukkelijk meegenomen. Via een [beeldvormende sessie](#) in september bent u bijgepraat over de stand van zaken van de indicatoren, waarmee de uitvoering van het armoedebeleid wordt gemeten.

Verdere uitvoering van *Toekomst met Perspectief*

Het doel van het armoedebeleid *TmP* is het structureel doorbreken van armoede. Daarom richten we ons op de volgende generatie: als die kan opgroeien in gezondheid, rust en met stimulans dan maken we de kans kleiner dat ze mogelijk in dezelfde situatie belanden als hun ouders. Uitgangspunt bij *TmP* was dat we in 2030 willen kunnen zien dat we qua cijfers (kinder)armoede niet meer ongunstig zouden afsteken bij vergelijkbare gemeenten. Op zichzelf een goede insteek, maar een die mensen nog wel voor langere tijd in armoede bindt. Het beleidsplan *TmP* was nog het stadium van planfase, nadere concretisering zou volgen. In de verdere uitvoering van *TmP* zetten we in op het uitbannen dan wel zeer sterk verminderen en bij voorkeur voorkomen van (kinder)armoede.

Coalition of the Willing

Uitbannen van armoede is een doel, dat de gemeente natuurlijk nooit alleen kan bereiken, daarom betrekken we daar, conform perspectieflijn 6, 'met de hele samenleving'. Naast ontwikkelingen als [Omarm Groningen](#) gaan we ook hiervoor een slimme coalitie organiseren, zoals beschreven in het coalitieakkoord Gezond, Groen en Gelukkig Groningen. We starten een beweging, de 'Coalition of the Willing', bestaand uit partners, die zelfstandig of in onderlinge verbondenheid het doel steunen om armoede binnen afzienbare tijd Groningen uit te helpen. De eerste bijeenkomst waarop partners zich aan dit doel kunnen verbinden is op 5 november tijdens het Inspiratiefestival Let's Gro. Tijdens [die bijeenkomst](#) kunnen deelnemende partners een intentieverklaring ondertekenen, waarin ze genoemd doel onderschrijven. Als ze dat doen, committeren ze zich aan het binnen drie maanden uitwerken van of meewerken aan een (gezamenlijke) plan, dat in februari aan de gemeenschap Groningen gepresenteerd zal worden.

Kappen van het 'Regelingenwoud'

Daarnaast loopt perspectieflijn 3, waarin we 'lerend ontwikkelen'. Een zorgwekkende constatering is, dat voor veel mensen in de bijstand, waaronder laaggeletterden en mensen uit andere culturen, de mix aan verschillende inkomensondersteuningsregelingen te onduidelijk en complex is. Zo zijn mensen in onze gemeente soms armer dan nodig dan is, terwijl er toch tal van

regelingen zijn. Om dit aan te pakken, werken we aan het kappen van het zogenoemde 'Regelingenwoud'. Zeer recent is daar, door een pilot in Tilburg, een quickscan bijgekomen naar de mogelijkheden voor 'proef samenwonen' van bijstandsgerechtigden. Over dit te kappen Regelingenwoud komen we in het begin van volgend jaarbegin 2022 bij u terug.

In deze perspectieflijn valt ook de schuldhulpverlening. Over onze brede en innovatieve aanpak van schuldhulpverlening, ook in het kader van corona, bent u begin dit jaar uitgebreid geïnformeerd.

Financiële denklijn gericht op sociaal rendement

Daarnaast bediscussiëren we binnen deze perspectieflijn een nieuwe financiële denklijn, die investeringen binnen het sociaal domein integraler en langjariger kan borgen en waarbij de gedachte is dat we investeren in mensen in plaats van spreken over zorgkosten, zodat kosten en baten veel beter met elkaar in evenwicht kunnen worden gebracht. Deze radicale strategie kan helpen om binnen het sociaal domein niet meer alleen te werken vanuit (oplopende) zorgkosten, maar toe te werken naar sociale investeringen, die kunnen renderen. Niet alleen financieel, maar ook in bijvoorbeeld gezondheidswinst, minder stress en meer welbevinden voor onze inwoners. We verbeteren dus niet enigermate de status quo met allerlei ingrepen, maar een nieuwe financiële radicale strategie in het sociaal domein. Dit is een nog verder te ontwikkelen denkwijze, waar we, behalve interne, ook externe denken en rekenkracht voor hebben ingeschakeld. De eerste contouren van deze nieuwe financiële denklijn zullen op 5 november worden gepresenteerd. Bij de verdere ontwikkeling hiervan zal uw Raad uiteraard nauw worden betrokken.

Integrale ondersteuning vanuit 'de mens centraal'

Binnen perspectieflijn 4, 'gemeente en WIJ als armoedebewuste hoofdrolspelers', kijken we niet alleen naar de inwoner vanuit een financiële meerjarencontext, maar ondersteunen we hem/haar/die zoveel mogelijk vanuit zijn/haar/hun behoefte(n); de mens centraal en zijn/haar/hun leefwereld in plaats van vanuit de regels en de systeemwereld. Zoals in het coalitieakkoord zo mooi staat omschreven, *“zetten we ons in voor een gezonde bevolking in een gezonde stad en gezonde dorpen. En hebben oog voor de kwetsbaren in de samenleving. We willen op weg naar een armoedevrije generatie: samen met bewoners, organisaties, bedrijfsleven en anderen de overdracht van armoede van ouder op kind doorbreken. Ieder kind verdient dezelfde kansen in het leven. Op school, bij deelname aan sport*

en cultuur. Problematische schulden behoren wat ons betreft op termijn tot het verleden. We stellen bij deze ambities de mens centraal: niet de regels maar dat wat nodig is, is leidend. We investeren substantieel in het bereiken van deze doelen. In geld en in aandacht.”

De lopende of komende ontwikkelingen binnen de jeugdzorg, de WMO en Beschermd Wonen worden of zijn hierop aangepast. Dit vergt, behalve interne aanpassingen, ook extern in de samenwerking met partners de nodige inspanningen.

Om gezinnen integraler te kunnen steunen, hebben we in enkele gebieden geëxperimenteerd met het maatwerkbudget. Daarmee willen we bezien of we met een slimme inzet van gekoppelde budgetten (jeugd, WMO, et cetera) betere en structurelere ondersteuning kunnen bieden aan inwoners. In de praktijk blijkt de inzet van het maatwerkbudget nog best weerbarstig; veel van onze medewerkers zijn jarenlang getraind in het tegengaan van fraude en het hanteren van de regels. Om problematiek binnen gezinnen nu vanuit een andere, de maatwerkbril, te bezien, vraagt van medewerkers een echte omslag. We analyseren verstrekkingen vooraf via de methodiek van het Instituut voor Publieke Waarden (Doorbraakproject) en naderhand om zo te bezien of we onze reguliere voorzieningen kunnen verbeteren, zodat inwoners directer geholpen kunnen worden.

De weg uit de bijstand, die we bij voorkeur zien, is die richting werk. Hiervoor is het Werk- en Ontwikkelprogramma ontwikkeld: een dienstverleningsmodel om bijstandsgerechtigden te ondersteunen richting duurzame uitstroom, parttime inkomsten of participatie. Hierover wordt u binnenkort door het college geïnformeerd. Een andere belangrijke route om intergenerationele armoede te doorbreken, is het onderwijs. Hierin is de afgelopen jaren fors geïnvesteerd: in het onderwijs, de samenwerking en de gebouwen. Momenteel wordt hard gewerkt aan de lokale invulling van het Nationaal Programma Onderwijs en de verdere uitrol van de Verlengde Schooldag.

Ervaringsdeskundigen aangesteld

Perspectieflijn 1, ‘praat niet over, maar met ons’, richt zich op het betrekken van ervaringsdeskundigen bij de ontwikkeling en uitvoering van het armoedebeleid. Binnen DMO, Inkomensdienstverlening en de WIJ zijn momenteel verschillende ervaringsdeskundigen aangesteld om met concrete kennis van het leven in armoede betere ondersteuning te kunnen bieden. Juist zij kunnen ondersteuning door professionals en vrijwilligers een diepere lading en betekenis geven.

Gro Next: herkennen van armoede

Om ook professionals (intern en extern) en vrijwilligers zo goed mogelijk te ondersteunen in het herkennen van armoede en het gesprek hierover zo goed mogelijk te kunnen voeren, is door de gemeente in samenwerking met de Hanzehogeschool, CMO/STAMM en Moedige Dialoog Groningen, de academie Gro Next opgezet. Hierin worden trainingen, workshops en lezingen aangeboden, die hen helpen om (nog) beter te weten wat ze kunnen doen om mensen die in armoede leven te ondersteunen en zo (generatie)armoede te doorbreken. Armoede raakt immers alle terreinen van het leven.

Een van de nog te belopen lijnen is het beter ondersteunen van werkgevers om werknemers met schulden eerder te herkennen en zo beter te kunnen helpen. Nu wordt voor werkgevers vaak pas voor het eerst duidelijk, dat een werknemer in financiële problemen is, als er loonbeslag wordt gelegd. Voor werkgevers is dit meestal een schok, omdat werknemers met schulden dit (vaak veel te lange tijd) heel goed weten te verbergen, waardoor hun situatie steeds benauwender wordt. Dat is betreurenswaardig, omdat bij sneller ingrijpen mensen veel beter ondersteund kunnen worden. Werkgevers kunnen (en willen) hiervoor graag betere tools krijgen. Gro Next kan hierin behulpzaam zijn.

Het gebied als mogelijke basis voor pilots

In perspectieflijn 5 'in buurt, dorp en wijk gebeurt het', werken we binnen de wijkvernieuwing aan een fysieke en sociale upgrade van buurten en wijken. Hierbinnen bieden de basisbanen meerwaarde in de gebieden en aan de persoonlijke ontwikkeling van de deelnemer. Om een werkwijze voor sociale investeringen in te richten en te toetsen, ligt het voor de hand om in enkele wijken in enkele gebieden kleinschalige experimenten te doen. Hoe en wanneer we dergelijke experimenten of pilots zouden kunnen inrichten, hangt mede af van de onderlinge samenwerking die vanuit de Coalition of the Willing tot stand gaat komen. De gemeente is hierin in veel gevallen partner, maar kan soms ook ondersteunend, faciliterend of investerend zijn.

Een mooi voorbeeld van deze gebiedsgerichte steun is Kansrijk Oost, waarin de gemeente samenwerkt met WIJ Beijum en Lewenborg. Dit project, werkend met de opgedane kennis van de projecten Kansen in Kaart, Bijstand op Maat en Stadgers Hand in Hand, is zo succesvol dat het conform de wens van uw raad – niet steeds nieuwe pilots inrichten, maar opgedane kennis borgen in de praktijk - is opgeschaald naar de wijken Selwerd, Zuid en Noord

en nu Kansrijk Groningen wordt genoemd. De hiervoor recent opgerichte Buddy Academie, voor het zogenoemde buddy building, is hiervan ook een mooi voorbeeld. Momenteel zijn er 24 buddy's in genoemde wijken actief, die de mensen die zij steunen, dag (en soms ook nacht) direct en langdurig helpen.

Volgende stap: verbinden van perspectieflijnen

Voornoemde is een uitsnede uit de verschillende acties die binnen de perspectieflijnen zijn uitgezet, maar ze geven wel een goed beeld van de brede inzet die vanuit het hele sociaal domein wordt geleverd om intergenerationele armoede te doorbreken. De perspectieflijnen worden momenteel dus volop uitgerold. We willen nu een volgende stap zetten door deze zo goed mogelijk aan elkaar te verbinden.

Bij de armoedemiddelenbrief die we uw raad, zoals gebruikelijk, in februari zullen sturen, zullen we met een bredere en diepere terugblik op de uitvoering van *Toekomst met Perspectief* komen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.